

Бернадін Віктор Аркадійович,

ад'юнкт відділу докторантури та ад'юнктури
Національної академії внутрішніх справ

**АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ
ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОТИДІЇ
КОРУПЦІЙНИМ ТА ІНШИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ**

З метою підвищення ефективності контролю за обігом таких підакцизних товарів, як алкогольні напої та тютюнові вироби Кабінетом Міністрів України 6 липня 2016 року було схвалено Концепцію створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка» Ш. Дана концепція передбачає впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів: алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка охопить усі стадії обігу підакцизних товарів на митній території України від їх виробника або імпортера до моменту роздрібної реалізації підакцизних товарів.

До підакцизних товарів, згідно ст. 215 Податкового кодексу України відносяться: спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво (крім квасу «живого» бродіння); тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну; пальне; автомобілі легкові, кузови до них, причеми та напівпричеми, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів; електрична енергія [2]. Обіг зазначених товарів - це їх імпорт, експорт, транспортування, зберігання, продаж та інші види діяльності, що здійснюються по відношенню до даних товарів.

Кабінет Міністрів України зосередив увагу на впровадженні автоматизованої системи контролю за обігом алкогольних напоїв та тютюнових виробів у зв'язку з тим, що на даний час в Україні відсутній дієвий механізм контролю обігу підакцизних товарів та відсутнє оперативне отримання фіскальними органами актуальної та достовірної інформації про переміщення підакцизних товарів, маркованих підакцизними марками. При цьому міжнародний досвід засвідчує актуальність впровадження автоматизованої системи контролю підакцизних товарів, яка дозволить значно покращити контроль над обігом підакцизних товарів та вдосконалити механізм адміністрування, нарахування та сплати акцизного податку [3, с. 105].

Як один з позитивних наслідків впровадження концепції, визначається подальше зменшення рівня корупційних діянь у результаті виключення людського фактору під час ухвалення рішень щодо результатів перевірок. Крім того, від її реалізації очікується:

- посилення контролю за обігом підакцизних товарів;
- мінімізація впливу людського фактору на адміністрування акцизного податку;

- збільшення доходів бюджетів усіх рівнів внаслідок мінімізації зловживань при сплаті акцизного податку;
- детінізація ринку підакцизних товарів;
- протидія обігу фальсифікованих чи незаконно ввезених на територію України підакцизних товарів;
- підвищення ефективності запобігання, виявлення та розкриття злочинів у сфері обігу підакцизних товарів тощо.

Крім зазначених позитивних аспектів реалізації даної Концепції, можливо зазначити на посиленні протидії адміністративним правопорушенням у сфері обігу підакцизних товарів, під якими слід розуміти суспільно-шкідливу, протиправну, винну дію чи бездіяльність, що порушує адміністративно-правові норми у сфері регулювання обігу підакцизних товарів, та за яку законодавством встановлено адміністративну відповідальність.

Так впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів сприятиме зменшенню таких адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері як:

- правопорушення, що пов'язані з обігом спирту етилового та інших спиртових дистилатів, алкогольних напоїв, пива, а також тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну (статті 156, 156⁻², 156, 164, 164⁻⁵, 168⁻², 177⁻² КУПАП);
- митні правопорушення, що пов'язані з обігом підакцизних товарів (ст. 473-485 МКУ).

Підсумовуючи слід зазначити, що реалізація Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка» сприятиме підвищенню надходжень до державного бюджету, знизить кількість корупційних проявів та сприятиме протидії правопорушенням у сфері підакцизних товарів.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції створення та впровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів) «Електронна акцизна марка»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 липня 2016 р. № 497-р // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/497-2016-p>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.
3. Дзюба О.М. Електронна акцизна марка: оподаткування та облік. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 24 (2). С. 105-108.